

ВПЛИВ САМОСАНКЦІЙ ІНОЗЕМНИХ КОМПАНІЙ НА ЕКОНОМІКУ РФ

Підготовлено командою KSE Institute та членами Ради Директорів KSE; 16-22.05.2022

На початку російського вторгнення в Україну KSE Institute запустив аналітичний проект, який отримав назву "Самосанкції" (або SelfSanctions), спрямований на збір даних про іноземні компанії, які працюють на російському ринку та обмежують або припиняють свою діяльність. Експертиза даних була проведена спільно з фахівцями/спеціалістами Мінекономіки, МЗС та Мінцифри. База даних містить багато різноманітної інформації, ми збираємо щоденну статистику щодо зміни статусу іноземних компаній, що працюють/працювали на російському ринку та обмежують чи припиняють свою діяльність. Також ми створили Telegram-бот https://t.me/exit_ru_bot для відстеження/моніторингу новин про пріоритетні іноземні компанії (охоплення 1, 2, 3 або 7 днів моніторингу) і проводимо регулярний аналіз зміни курсів акцій і капіталізації материнських груп компаній, які мають або мали бізнес в Росії.

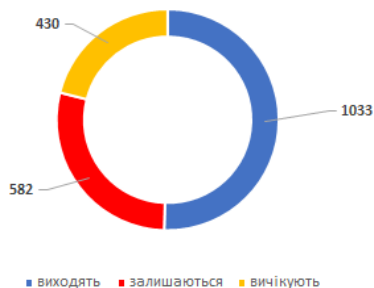
ЗНІМОК З БАЗИ ДАНИХ KSE на 22.05.2022

Кількість компаній, які **продовжують діяльність у Росії** (Статус KSE "залишаються"¹) – **582 (+2 за тиждень)**
Кількість компаній, які **скоротили поточні операції та призупинили нові інвестиції** (статус KSE "вичікують") – **430 (+8 за тиждень)**
Кількість компаній, які **згорнули російські операції** (статус KSE "виходять") – **1 033 (+16 за тиждень)**

Станом на 22 травня, ми ідентифікували близько **2 045 компаній і організацій** і їх позицію щодо роботи на ринку РФ, близько половини з них публічні. Для ~400 публічних груп компаній ми також ідентифікували (по можливості) їх операційний бізнес в РФ (наявність контрольної частки в юридичній особі), що дало змогу підрахувати вартість інвестованого в країні капіталу (близько **113 млрд дол США**), локальну виручку (на загальну суму **200 млрд дол США**), а також персонал (майже **0,7 млн чоловік**). **1 463 іноземних компаній з 73 країн та 55 галузей** скоротили, призупинили або припинили свою діяльність в Росії.

Як видно з таблиць нижче, **станом на 22 травня**, компанії, які оголосили про повний вихід з Росії, мали **32 млрд доларів річного доходу та 19 млрд доларів капіталу**; компанії, які призупинили свою діяльність на російському ринку, мали **річний дохід у розмірі 63,8 млрд доларів і 34,9 млрд доларів капіталу**. Лише **ТОП-10 компаній - найбільших платників податків** ~ сплачували **\$13,7 млрд податків на рік**.

Кількість іноз.компаній, що працюють/працювали на території РФ

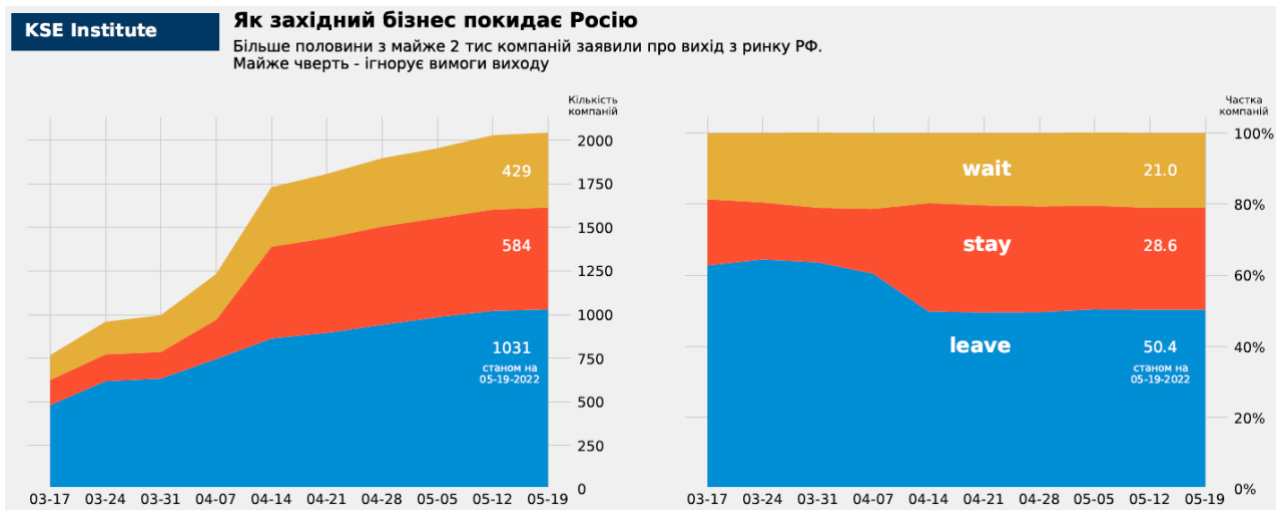
ТОП-10 країн і галузей за кількістю компаній з бази KSE

Країна штаб-квартири	Кількість компаній	Галузь	Кількість компаній
США	532	FMCG/споживчі товари	225
Германія	202	Фінанси та платежі	152
Великобританія	168	ІТ	141
Франція	129	Промислове обладнання	116
Японія	98	Фарма, охорона здоров'я	116
Китай	79	Автомобілебудування	111
Італія	78	Енергетика, нафта і газ	110
Фінляндія	74	Електроніка	97
Нідерланди	70	Їжа та напої	96
Швейцарія	70	Консалтинг, право	71

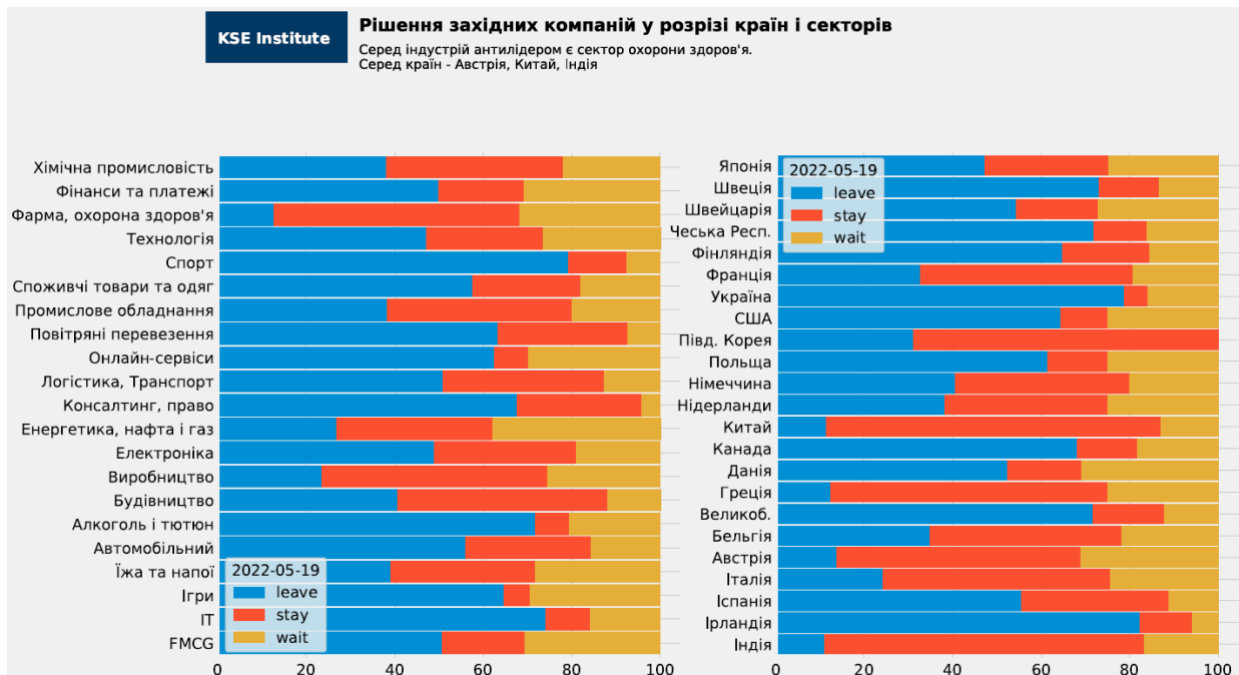
¹ - KSE status "leave" або "виходять" - Компанії, які опублікували на офіційному сайті компанії (або їхній реліз з'явився в іноземному виданні як FT, NYT тощо) що повністю завершують роботу в Росії або компанії, що офіційно повідомили що вони тимчасово скорочують операції в РФ
- KSE status "wait" або "вичікують" - Компанії, які опублікували на офіційному сайті компанії (або їхній реліз з'явився в іноземному виданні як FT, NYT тощо) що вони скорочують лише частину бізнес операцій, продовжуючи роботу по іншим операціям або компанії, які повідомили що відкладають майбутні інвестиції/розробки/маркетинг, при цьому продовжують свою основну діяльність
- KSE status "stay" або "залишаються" - Компанії, що ігнорують вимоги до виходу/скорочення діяльності в Росії, також компанії, які офіційно заявили, що залишаються в Росії або новин по їх виходу не було знайдено

Наведена нижче таблиця базується на даних, доступних для ~400 ТОП публічних компаній, що працюють / працювали в РФ:

Статус, присвоєний KSE	Кількість персоналу	Дохід, млн дол	Капітал, млн дол
виходять , в т.ч.:	351 805	95 819	53 928
повний вихід	157 994	32 013	19 005
призупинення операцій	193 811	63 806	34 923
вичікують	150 807	62 782	36 646
залишаються	151 281	38 623	20 718
статус не визначено	13 286	3 435	1 873
Всього	667 179	200 658	113 165

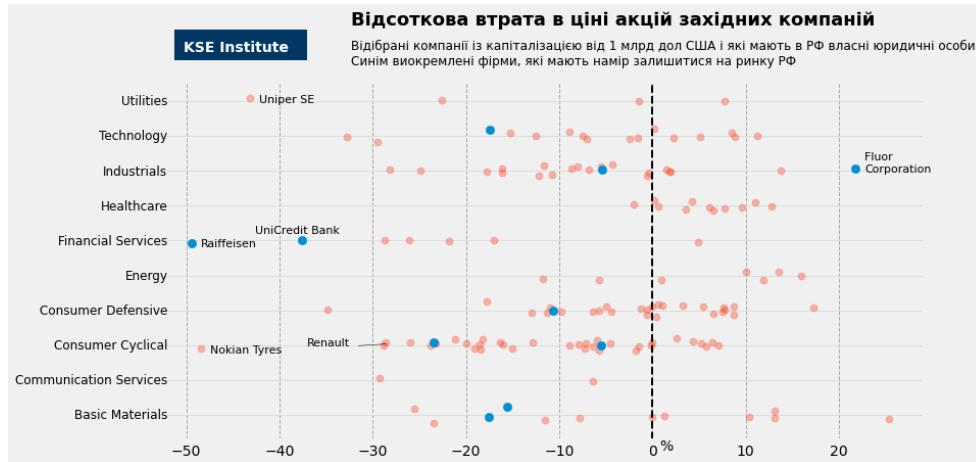

Якщо з початку російського вторгнення в Україну, відсоток компаній, які згортають операції в РФ різко зростав до середини березня, то в останній місяць співвідношення тих, хто йде чи залишається практично не змінюється. Але за цей час ми бачимо зростання частки тих, компаній, які залишаються на ринку РФ. Тим не менше, більше половини (50,4%) компаній вже заявили про вихід з ринку РФ, хоча 28,6% все ще залишаються присутніми в країні.

Дій компаній в секторальному розрізі (на підставі бази даних KSE, з не менше 50 компаній-представників на індустрію) і у розрізі країн (на підставі бази даних KSE, з не менше 40 компаній-представників на країну) наведені в графіках вище.

Вплив на ціни акцій/капіталізацію штаб-квартир компаній, які мають / мали у власності в РФ активи²

ТИЖНЕВИЙ ФОКУС. КОМПАНІЇ СЕКТОРУ КОНСАЛТИНГУ, АУДИТУ ТА ЮРИДИЧНИХ ПОСЛУГ

З першого тижня березня 2022 року компанії, що надають професійні послуги, такі як аудит, консалтинг та юридичні послуги почали заявляти про свій вихід з РФ. Загалом, база KSE налічує 48 компаній, які повністю або частково залишили ринок. Серед них:

- Аудиторські компанії **PwC, KPMG, Ernst & Young, Deloitte, Grant Thornton**
- Консалтингові компанії: **Accenture, McKinsey, BCG, Kearney, Oliver Wyman**
- Юридичні компанії: **Baker McKenzie, Allen & Overy, Clifford Chance, Freshfields, Dentons, DLA Piper, Norton Rose Fulbright, Hogan Lovells and White & Case.**

Не завадили таким рішенням і тісні стосунки окремих компаній з Російським урядом. Наприклад, за інформацією телеканалу NBC³, консалтингова компанія **McKinsey** консультувала одночасно Ростех та Міністерство оборони США. Юридичний гігант **Baker McKenzie**, що був на ринку Росії більше 30 років, захищав інтереси Газпрому, ВТБ та Ростеху. Саме Ростех постачає російській армії ракети, які летять в українські міста.

Більшість компаній анонсували розрив юридичних зв'язків зі своїми російськими офісами, які стали новими незалежними фірмами, а також переміщали своїх співробітників за кордон. Та простіше сказати, ніж зробити. Для деяких фірм зв'язки між офісами компаній в СНД були дуже міцними, а офіси в Росії - головними для всього регіону. Вихід з ринку для них означає велику організаційну перебудову.

У травні 2022 року санкції, запроваджені урядами Великобританії та США, з одного боку, формалізували вихід компаній, а з іншого боку його прискорили. Ці країни заборонили експорт бухгалтерських, аудиторських та PR послуг. Для російських компаній це означає, що вони не зможуть отримувати найкращий світовий досвід для розвитку бізнесу та відмивання своєї репутації.

Юридичні послуги поки під санкції не потрапили. Хоча до 24 лютого в Москві працювало понад 20 міжнародних юридичних фірм, вже у квітні мало хто з них залишився. Одиначні компанії продовжують обслуговувати російських клієнтів, незважаючи на закриття офісів. Серед них: **Latham & Watkins, White & Case** і **Debevoise & Plimpton**, але і ці компанії роблять запити до судів про відмову представляти інтереси російських компаній.

Репутаційні ризики та постійне розширення санкцій мають вплив на ці рішення. Поки юридичні компанії під санкції не потрапили, але зазначається, що США, що постійно переглядають охоплення санкцій, обговорюючи їх з урядом Великої Британії.

² На графіку відібрані лише публічні компанії, які мають капіталізацію від 1 млрд дол США та, за нашими даними, мають у власності в РФ активи та річну виручку від 5 млрд рублів.

³ <https://www.nbcnews.com/politics/national-security/consulting-firm-mckinsey-co-advised-state-owned-russian-defense-firm-r-rcna29618>

Що нового відбулось минулого тижня - ключові новини з щоденного моніторингу KSE

16.05.2022

***Aramco** (Саудівська Аравія, Енергетика, нафта і газ) Статус за KSE - *залишається*

Saudi Aramco опублікувала рекордний квартальний прибуток від зростаючих цін на нафту. Компанія Aramco заявила, що її квартальний прибуток зріс до 39,5 мільярдів доларів у кварталі, період, протягом якого Саудівська Аравія, фактичний лідер Організації країн-експортерів нафти, продовжувала відмовлятися від запитів США накачати більше нафти, щоб допомогти приборкати різкі ціни на нафту. натомість дотримуватися угоди з Росією про лише незначне збільшення виробництва.

<https://www.wsj.com/articles/saudi-aramco-posts-record-quarterly-profit-on-surge-oil-prices-11652608615>

***McDonald's** (США, Громадське харчування) Статус за KSE - *виходить*

16 травня McDonald's оголосив, що почне шукати покупців для своєї російської мережі магазинів (суб-статус змінено з *призупинення операцій на повний вихід*).

<https://www.bloomberg.com/news/articles/2022-05-16/mcdonald-s-to-leave-russia-take-write-off-of-up-to-1-4-billion>

Оновлення від 19 травня: McDonald's Corp. погодилася продати свій російський бізнес існуючому ліцензиату Олександру Говору після того, як днями раніше заявив, що вийде з російського ринку.

<https://www.marketwatch.com/story/mcdonald-s-to-sell-russian-business-to-licensee-271652963219?mod=investing>

***Harrods** (Велика Британія, Розкіш) Статус за KSE - *вичікують*

Harrods не буде постачати російським клієнтам «товари розкоші» > 300 фунтів стерлінгів.

<https://www.thefashionlaw.com/harrods-is-the-latest-to-screen-luxury-sales-in-wake-of-russia-sanctions/>

***Authentic Brands Group - Reebok** (США, Спорт) Статус за KSE- *виходить*

Reebok продав магазини в Росії. Підрозділ спортивних товарів Reebok, бренд американської компанії Authentic Brands Group (ABG), припинив діяльність у Російській Федерації - мережу з понад 100 торгових точок продали турецькому холдингу FLO Retailing.

<https://www.rbc.ua/ukr/news/reebok-prodal-magaziny-ru-1652675828.html>

***Renault** (Франція, Автомобільна) Статус за KSE- *виходить*

Російські активи Renault стають державною власністю Росії: будуть вироблятися Лада і Москвичі.

https://t.me/minpromtorg_ru/279

***Stora Enso** (Фінляндія, Споживчі товари та одяг) Статус за KSE- *виходить*

Stora Enso звільнила три заводи з виробництва гофроупаковки в Росії. Луховицький, Арзамаський і Балабановський пакувальні заводи компанії передали місцевому управлінню.

<https://www.storaenso.com/en/newsroom/regulatory-and-investor-releases/2022/5/stora-enso-divests-its-packaging-operations-in-russia>

***Atria** (Фінляндія, Їжа та напої) Статус за KSE - *виходить*

Atria продала свій бізнес швидкого харчування в Росії

<https://tools.eurolandir.com/tools/Pressreleases/GetPressRelease/?ID=4104645&lang=en-GB&companycode=sf-atr&v=>

***UniCredit** (Італія, Фінанси та платежі) Статус за KSE - *залишається*

UniCredit і Citi розглядають можливість обміну активами з російськими установами.

<https://www.reuters.com/business/finance/unicredit-citi-consider-swapping-assets-with-russian-institutions-ft-2022-05-15/>

17.05.2022

***Gett** (Великобританія, онлайн-сервіси) Статус за KSE - *вичікують*

Служба таксі Gett повідомила, що з 1 червня припиняє підтримку та забезпечення функціонування мобільного додатка для водіїв з Російської Федерації.

<https://www.epravda.com.ua/rus/news/2022/05/16/687101/>

***Home Credit** (Чехія, фінанси та виплати) Статус за KSE - *виходить*

Home Credit піде з російського ринку, а казахстанський банк інвестиційної групи також буде проданий.

<https://www.ppf.eu/en/press-release/ppf-and-home-credit-announce-agreement-to-sell-their-russian-banking-assets-to-a>

***Samsung Heavy Industries** (Південна Корея, Промислове обладнання) Статус за KSE - *залишається*

Samsung Heavy Industries планує продовжити будівництво ще трьох криголамних корпусів LNG для Росії

Спеціалізовані судна мали доставити паливо з його величезних проектів на замерзлому півночі, з деяких із найбагатших газових родовищ планети. Москва також має на меті розпочати цілорічні вантажні перевезення по «Північному морському шляху», який з'єднає Східну Азію з Європою через Берингову протоку між Росією та Аляскою, протягом наступних кількох років.

ЄС забороняє експорт суден, морських систем або обладнання до Росії для більшості цілей.

<https://www.maritime-executive.com/article/samsung-heavy-industries-completes-delivery-of-tanker-to-sovcomflot>

<https://www.tradewindsnews.com/gas/samsung-heavy-to-press-ahead-with-three-lng-hulls-for-russian-yard/2-1-1219219>

***Flugger** (Данія, Промисловість) Статус за KSE - *вичікують*

8 квітня данський виробник фарби заявив, що ініціював продаж своїх російських і білоруських компаній. Діяльність компаній у Росії та Білорусі триватиме до завершення продажу, щоб забезпечити наших місцевих працівників та уникнути націоналізації компанії.

<https://www.flugger.com/en/news/sale-of-Russian-and-Belarusian-companies/>

18.05.2022

***Canva** (Австралія, IT) Статус за KSE - *вичікують*

Австралійська технологічна компанія Canva продовжує працювати в Росії через обурення українців. Керівник відділу комунікацій Canva Лаклан Ендрюс заявив, що компанія призупинила платежі в Росію та з Росії 1 березня. «Безкоштовна версія Canva залишається доступною в Росії разом із помітним банером, що відображає нашу опозицію війні та скеровує користувачів до наших шаблонів, які пропагують мир і проти війни», – сказав він.

https://www.theguardian.com/australia-news/2022/may/18/australian-tech-company-canva-continues-operating-in-russia-in-face-of-ukrainian-outrage?CMP=share_btn_tw

***Allianz SE** (Німеччина, Страхування) Статус за KSE - *вичікують*

Allianz SE спростувала останні повідомлення ЗМІ про повний вихід страхової компанії з російського страхового ринку.

<https://www.businessinsurance.com/article/20220517/STORY/912349962/Allianz-denies-media-reports-over-its-Russian-exit>

19.05.2022

***Avolon** (Ірландія, авіабудівна промисловість) Статус за KSE - *вичікують*

Лізингова компанія Avolon зафіксувала збитки за перший квартал у розмірі 182 мільйони доларів через неможливість повернути власні літаки, які були в Росії, коли вона вторглася в Україну.

<https://www.rte.ie/news/business/2022/0503/1295852-avolon-records-182m-loss-due-to-russia-writedown/>

***Alphabet** (Google) (США, онлайн-сервіси) Статус за KSE - *виходить*

Google припиняє свою комерційну присутність в Росії. Деякі співробітники компанії хотіли залишити компанію і залишитися в Росії. Однак найближчим часом Google більше не матиме співробітників у Росії.

<https://www.wsj.com/articles/google-subsidiary-in-russia-to-file-for-bankruptcy-11652876597>

***Bristol-Myers Squibb (BMS)** (США, фармацевтика, охорона здоров'я) Статус за KSE - *виходить*

18 травня американська фармацевтична компанія Bristol-Myers Squibb (BMS) розпочала процес передачі російського бізнесу своєму партнеру в Центральній і Східній Європі Swixx BioPharma.

<https://www.epravda.com.ua/news/2022/05/19/687205/>

***ONGC** (Індія, енергетика, нафта і газ) Статус за KSE - *залишається*

Індійська ONGC хоче купити додаткові пакети акцій російських нафтових активів

<https://www.offshore-technology.com/news/ongc-stakes-russian-oil/>

***Societe Generale** (Франція, фінанси та платежі) Статус за KSE - *виходить*

Societe Generale закрила продаж Росбанку та його російських страхових дочірніх компаній

<https://www.societegenerale.com/en/news/press-release/closing-sale-rosbank-and-its-subsidiaries>

***Arla Foods** (Данія, їжа та напої) Статус за KSE - *виходить*

Arla залишає Росію, продавши бізнес керівництву

На початку березня данська фірма оголосила про призупинення свого бізнесу в Росії.

<https://www.just-food.com/special-focus/ukraine-crisis/arla-quits-russia-selling-business-to-management/>

***International Basketball Federation (FIBA)** (Швейцарія, спорт) Статус за KSE - *виходить*

Офіційні баскетбольні змагання FIBA не проводитимуться в Росії чи Білорусі до подальшого повідомлення.

Команди з RBF і BBF будуть вилучені з наступних національних командних змагань FIBA

<https://www.fiba.basketball/news/fiba-decisions-on-russia-and-belarus-for-upcoming-competitions>

20.05.2022

***Marugame Seimen** (Японія, їжа та напої) Статус за KSE - *виходить*

Оператор мережі Marugame Seimen idop заявив, що припинив роботу франшиз у Москві, які працюють проти замовлень.

<https://japannews.yomiuri.co.jp/business/companies/20220520-30190/>

***Kelly Services** (США, професійні послуги в галузі) Статус за KSE - *виходить*

Міжнародне кадрове агентство Kelly Services продає бізнес в Росії і залишає ринок

<https://news.finance.ua/ua/mizhnarodna-kadrova-ahenciya-kelly-services-prodaye-biznes-u-rf-i-yde-z-rynku>

***Zurich Insurance** (Швейцарія, страхування) Статус за KSE - *виходить*

Zurich Insurance Group (Zurich) погодилася продати свій бізнес в Росії 11 членам команди підрозділу. За нових власників бізнес працюватиме самостійно під іншим брендом, тоді як Цюрих більше не здійснюватиме бізнес-операції в Росії.

<https://www.zurich.com/en/media/news-releases/2022/2022-0520-01>

***LPP** (Польща, споживчі товари та одяг) Статус за KSE - *виходить*

Польський ритейлер і виробник одягу LPP SA, який володіє брендами Reserved, Cropp, House, Mohito і Sinsay, вирішив продати свій російський бізнес китайському консорціуму.

<https://news.finance.ua/ua/vlasnyk-brendiv-reserved-cropp-i-sinsay-vyrishyv-prodaty-biznes-u-rosii-kytays-komu-konsorciumu>

Отримуйте більше деталей на щоденній основі

[Telegram bot KSE по моніторингу новин @exit_ru_bot](#)

[Твіттер проекту SelfSanctions](#)